

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Departament Pomocy i Integracji
Społecznej
Dyrektor
Grzegorz Baranowski

DPS-I.055.9.2023.KK
Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Szanowna Pani,

na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją w sprawie podwyższenia zasiłku okresowego przyznawanego na podstawie ustawy o pomocy społecznej, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 901) pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta ma zatem charakter pomocniczy w zakresie wsparcia osób w pokonywaniu życiowych trudności, a także dopełnia świadczenia, które prawnie zabezpieczone są przez inne systemy.

Sytuacja każdej osoby lub rodziny wymagającej wsparcia rozpatrywana jest indywidualnie, a pomoc powinna być dostosowywana do zdiagnozowanych potrzeb wynikających z trudnej sytuacji, w jakiej dana osoba lub rodzina się znajduje. Osobie niezadowolonej z podjętej decyzji przysługuje prawo do wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Natomiast osoba i rodzina niezadowolona z działalności ośrodka pomocy społecznej może złożyć skargę do rady gminy.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uzależnione jest od wysokości dochodu. Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej.

Od 1 stycznia 2022 r., zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1296), kryteria dochodowe w pomocy społecznej wynoszą odpowiednio:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł,
- dla osoby w rodzinie – 600 zł.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa kolejna weryfikacja kryteriów dochodowych w pomocy społecznej zostanie przeprowadzona w roku 2024.

Jednocześnie, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o:

- miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach,
- kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Katalog obciążeń pomniejszających dochód, jak i katalog przychodów odliczanych od dochodu określony w art. 8 ust. 3 i 4 oraz 4a ustawy jest na gruncie tej ustawy zamknięty, a co za tym idzie – każdy pozostały rodzaj dochodu niewymieniony w ww. regulacjach należy wliczyć do dochodu osoby/rodziny.

W przypadku osoby samotnie gospodarującej, zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że miesięczna kwota zasiłku nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Natomiast w przypadku rodziny, zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. Jednocześnie kwota zasiłku okresowego ustalona w powyższy sposób nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby – w przypadku osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny – w przypadku osoby w rodzinie.

W tym miejscu należy również zaznaczyć, że w dniu 4 sierpnia 2023 r. Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, która wprowadza m.in. zmiany w wysokości zasiłku stałego. Zgodnie z jej brzmieniem w przypadku osoby samotnie gospodarującej zasiłek stały ustala się w wysokości różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1000 zł miesięcznie. Jeśli chodzi o osobę w rodzinie, kwotę zasiłku stałego ustala się w wysokości różnicy między kwotą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie. W wyniku wprowadzenia powyższych zmian w przypadku osób samotnie gospodarujących maksymalna kwota zasiłku stałego ulegnie zwiększeniu do kwoty 1000 zł (obecnie wynosi ona 719 zł), a w przypadku osoby w rodzinie do kwoty 780 zł (obecnie 600 zł). Dodatkowo kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 100 zł. Ww. zmiany mają wejść w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Ponadto osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą również ubiegać się o wsparcie w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023. W ramach tego Programu dzieci oraz osoby dorosłe mogą uzyskać pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Dnia 28 grudnia 2022 r. Rada Ministrów przyjęła Uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023. Zmiany dotyczą podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze wsparcia ze 150% do 200% kryterium (o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej). Dzięki temu pomoc w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymają osoby o niskich dochodach, których dochód nie przekracza:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 1552 zł (wcześniej 1164 zł),
- dla osoby w rodzinie – 1200 zł (wcześniej 900 zł).

Program dofinansuje również dowóz posiłków osobom niewychodzącym z domu ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność, które same nie są w stanie posiłku przygotować.

Wsparcie można otrzymać również w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Program oferuje pomoc żywnościową w formie paczek lub posiłków adresowaną do osób w najtrudniejszej sytuacji. Od 2021 r. dochód uprawniający do skorzystania z pomocy w ramach Programu był określony na poziomie 220% kryterium ustawowego, a z dniem 12 maja 2023 r. – został podwyższony do 235% kryterium ustawowego. W związku z tym do pomocy w ramach PO PŻ uprawnia obecnie dochód na poziomie 1823,60 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz 1410 zł w przypadku osoby w rodzinie.

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej podejmuje również inicjatywy wspierające jednostki samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań własnych, wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

Przykładem takiej inicjatywy jest program „Opieka 75+”. W ramach tego programu gminy mogą corocznie, od roku 2018, ubiegać się o dofinansowanie realizacji zadania własnego jakim jest organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych. Celem nadrzędnym programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi lub są osobami samotnie gospodarującymi, a także tych, które pozostają w rodzinie.

Mając na uwadze powyższe uprzejmie informuję, że Departament Pomocy i Integracji Społecznej nie planuje zmian w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w kierunku postulowanym w treści petycji.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
Grzegorz Baranowski
Dyrektor
Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/